

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

7-son (5-jild)
2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 7 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat siyosati va boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy

kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Норов Шухрат Сувонович</i> МОЛОДЁЖНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ В ИНТЕГРАЦИИ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА ПРИМЕРЕ ЗАРАФШАНСКОГО ОАЗИСА	9-14
<i>Nazirxo'jayev Muhammadalixo'ja Qosimxo'jayevich</i> 1945-1950-YILLARDA ANDIJON VA FARG'ONA VILOYATLARIDA HARBIY ASIRLARINING QURILISH VA XALQ XO'JALIGI ISHLARIGA JALB ETILISHI TARIXIDAN	15-22
<i>Xujaniyazov Uktam Eshbaevich</i> QORAQALPOG'ISTON DAVRIY MATBUOTINING MUSTAQILLIK YILLARIDAGI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI (1991-2018).....	23-27
<i>Toirjonova Ruxsora Shaxobiddinovna</i> SOVET DAVRIDA VAQF MULKLARI TAQDIRI VA DINIY MUASSASALARGA BO'LGAN MUNOSABAT	28-31
<i>Aytmuratova Janilsin, Quvvatova Charos</i> THE ROLE OF THE JADIDS IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL PUBLIC EDUCATION, LITERATURE, AND ART	32-36
<i>Rahimova Zeboxon O'ktam qizi</i> XORAZM HUDUDIDAGI TARIXIY QAL'ALAR REKONSTRUKSIYASIDA 3D MODELLASHTIRISH TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	37-42
<i>Aytmuratov Jalgas, Doshniyazov Raxat</i> QORAQALPOG'ISTON SAN'ATINING TARAQQIYOTIDA TASVIRIY SAN'ATNING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH MANBALARI	43-49

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Raximbayev Akmal Azatboyevich</i> O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOATNI RIVOJLANISHI VA AGLOMERATSIYALARNI SHAKLLANISH JARAYONLARI	50-57
<i>Amonov Mehridin Oromiddinovich</i> TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BOSHQARISHDAGI RAHBARLIK USHLUBLARI	58-63
<i>Shukurov Ikrom Abdurashitovich</i> TURIZM SOHASINING RIVOJLANISHIDA TURISTIK FIRMA VA TASHKILOTLAR TOMONIDAN SOTILGAN SAYYOHLIK YO'LLANMALARINING TA'SIRINI TAHLIL ETISH	64-69

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Karimbayeva Salomatxon, Mirzaxmedov Abdurashid</i> IJTIMOIY TOLERANTLIKKKA TA'RIF	70-74
<i>Qayumova Aziza Toshmuradovna</i> IBN XALDUN IQLIMLAR NAZARIYASINING IJTIMOIIY-FALSAFIY TAHLILI.....	75-78
<i>Bekpo'latov Ulug'bek Rahmatulla o'g'li</i> SIMMETRIYA VA ASIMMETRIYA BIRLIGI KONTEKSTIDA "O'ZBEKISTON – 2030" STRATEGIYASIDAGI G'OYALARNING IJTIMOIIY FALSAFIY TAHLILI	79-85

<i>Kubatov Shahobjon</i> 2016-2024-YILLARDA O'ZBEK JAMIYATI TAFAKKURIDA DAVLATNING IJTIMOIIY FUNKSIYALARI TAHLILI	86-96
<i>Abduraxmonov Is'haq, Jurayeva Rayxona</i> YOSHLARDA AXBOROT MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING METODOLOGIK MUAMMOLARI	97-100
<i>Raximova Yulduz Dilmurod qizi</i> ISLOM FALSAFASIDA INSON TALQINI	101-104
<i>Achilov Firdavs Nasritdin o'g'li</i> YANGI O'ZBEKISTON YOSHLARI MA'NAVIIY QIYOFASINI YUKSALTIRISHDA MAHMUDXO'JA BEHBUDIY TA'LIMOTINING AHAMIYATI	105-108
<i>Mansurov Abdulaziz Akbarjonovich</i> DEMOGRAFIK JARAYONLAR, MIGRATSIYA VA URBANIZATSIYANING MADANIYATLARARO DIALOGGA TA'SIRI.....	109-113
<i>Хамдамов Бехзод Хабибович</i> ФИЛОСОФИЯ ЛИЧНОСТИ И СУДЬБЫ В «БОБУРНАМЕ»	114-118

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Mamadaliyeva Naibaxon, Mamadaliyeva Odinaxon</i> DAVLAT TILIDA SIFAT VA SERTIFIKATLASH ATAMALARI IZOHLI LUG'ATINI YARATISH ZARURATI	119-125
<i>Алиева Эльвина, Расулова Дилбар</i> ИЗУЧЕНИЕ КОНВЕРГЕНЦИИ ЯЗЫКОВЫХ СРЕДСТВ НА МАТЕРИАЛЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПРОЗАИЧЕСКОГО ТЕКСТА	126-134
<i>Eshboyev Qahramon Bakir o'g'li</i> LEKSIKOGRAFIYADA DARAJALANISH QONUNIYATINING ILMIY-AMALIY AHAMIYATI	135-144
<i>Qodirova Barno Ibragimovna</i> O'ZBEK FILOLOGIK TERMINOLOGIYASIDA -IZM QO'SHIMCHASINING ETIMOLOGIK VA MORFOLOGIK TAHLILI	145-149
<i>Tursinbaev Ilham Po'latbay o'g'li</i> BOLALAR ADABIYOTIDA POEMANING JANRIY XUSUSIYATLARI	150-154
<i>Abdurahmonova Farangiz, Xudoymurodova Xurriyat</i> "SAG'RI TERI TILSIMI" FALSAFIY ROMANIDA BOSH QAHRAMON TAQDIRINING BADIY TALQINI	155-158

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Yunusov Xaydarali Muratovich</i> YEVROPA ITTIFOQI HUQUQINING ASOSIY PRINSIPLARI	159-168
<i>Zokirov Sherzod</i> O'ZBEK XONLIKLARIDA INSON HUQUQLARINING TA'MINLANISHI: FUQAROLAR MUHOJIRATLARI BILAN ISHLASH VA U BO'YICHA NAZORATNI AMALGA OSHIRISH MISOLIDA	169-176
<i>Жураев Шерзод Юлдашевич</i> ПРИМЕНЕНИЯ ПРИНЦИПА ЗАЩИТЫ ДОВЕРИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА	177-185

<i>Maxamatov Maxmud Maxamataminovich</i> INSON HUQUQLARIDAN CHEKINISHNI XALQARO STANDARTLARDA TARTIBGA SOLINISHI	186-192
<i>Мадаминова Дилафруз, Авазбекова Диёрахон</i> СОПРИКОСНОВЕНИЕ ИСЛАМСКИХ И МЕЖДУНАРОДНЫХ НОРМ В ВОПРОСАХ РОДИТЕЛЬСКИХ ПРАВ И ОПЕКИ НАД РЕБЁНКОМ	193-202
<i>Qudratillayev Jaxongir Zokirjon o'g'li</i> INTERNETDAN FOYDALANISH HUQUQINING TARKIBIY QISMI	203-209
<i>Мукумов Бобур Мелибой угли</i> ОЦЕНКА РЕГУЛИРУЮЩЕГО ВОЗДЕЙСТВИЯ И ОБЩЕСТВЕННАЯ ЭКСПЕРТИЗА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОСУДАРСТВА, БИЗНЕСА И ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА	210-214
<i>Mamatmurodov Farrux Farxod o'g'li</i> FUNDAMENTAL DIFFERENCES AND ANALYSIS OF THE ORGANIZING PRINCIPLES OF ISLAMIC FINANCE AND TRADITIONAL FINANCE. IN THE EXAMPLE OF ISLAMIC BANKS AND TRADITIONAL BANKS	215-222
<i>Yarlakabov Sherali</i> ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA KADRLAR BILAN ISHLASH HUQUQIY ASOSLARINING NAZARIY JIHATLARI	223-228
<i>Боймурзаев Жасурбек Бахтиярович</i> ЗНАЧЕНИЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ОПЕРАТИВНЫХ ПОДРАЗДЕЛЕНИЙ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ В БОРЬБЕ С НАРКОТИКАМИ И НАПРАВЛЕНИЯ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ	229-234
<i>Xadjiyev Azizbek Kadambayevich</i> “IJTIMOIY ADOLAT” TUSHUNCHASI, MAZMUNI VA TARKIBI VA XALQARO QONUNCHILIK Hujjatlarida tutgan o'rni	235-240
<i>Abulxayrov Rustamxon Ibodullayevich</i> PORTLASHDAN KEYIN KO'ZDAN Kechirish davomida olingan ASHYOVIY DALILLAR BO'YICHA TAYINLANADIGAN PORTLASH-TEKNIK VA PORTLOVCHI MODDALAR EKSPERTIZALARI HAL ETADIGAN MASALALAR	241-249
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jumaniyozova Muhaiyo Tojiyevna</i> IJTIMOIY-GUMANITAR YO'NALISH PEDAGOGLARI KREATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI.....	250-256
<i>Menglikulov Xayrulla Aliqulovich</i> OLIY O'QUV YURTIDA JISMONIY TARBIYANING TASHKILIIY SHAKLLARI	257-263
<i>Jurayeva Balxiya Farxod qizi</i> ROBOTOTEXNIKA DARSLARIDA STEAM – TA'LIM YONDASHUVINING AHAMIYATI	264-270
<i>Nasritdinova Madina Nurullayevna</i> ARTPEDAGOGIK YONDASHUV ASOSIDA BO'LAJAK PEDAGOGLARNING BADIIY-IJODIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA DOIR TAJRIBA-SINOV ISHLARI NATIJALARI TAHLILI VA SAMARADORLIK DARAJASI	271-275
<i>Charshanbiyev Namaz Maxmatmurodovich</i> KASBIY TA'LIM MUASSASALARIDA O'QUV JARAYONINI RAQAMLI TA'LIM PLATFORMALAR ASOSIDA TASHKIL ETISH METODIKASI	276-281

Received: 16 June 2025

Accepted: 5 July 2025

Published: 15 July 2025

Article / Original Paper

COMPONENTS OF THE RIGHT TO USE THE INTERNET

Kudratillayev Jakhongir Zokirjon ugli,

Senior lecturer of Tashkent state university of law

E-mail: j.kudratillayev@tsul.uz

Abstract. This article analyzes the components of the right to use the internet, the challenges in ensuring this right, and possible solutions. The development of internet rights at the international level and global efforts to reduce digital inequality are also discussed.

Additionally, the study examines the fundamental components of internet access rights, including free access to the internet, the right to receive and disseminate information, personal data protection, and digital inclusion. The legal foundations of internet access rights within international and national legislation are explored, along with an analysis of existing regulatory documents. The recognition of internet access as a fundamental right worldwide and measures to reduce digital inequality are also addressed.

Keywords: right to internet access, components of internet access rights, technical factors, non-technical factors, objective factors, subjective factors, internet access, personal data protection.

INTERNETDAN FOYDALANISH HUQUQINING TARKIBIY QISMI

Qudratillayev Jaxongir Zokirjon o'g'li

Toshkent davlat yuridik universiteti katta o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada Internetdan foydalanish huquqining tarkibiy qismlari, ushbu huquqni ta'minlashdagi muammolar va ularni hal qilish yo'llari tahlil qilinadi. Shuningdek, xalqaro hamjamiyat tomonidan internet huquqining rivojlanishi va raqamli tengsizlikni kamaytirish bo'yicha olib borilayotgan sa'y-harakatlar yoritiladi.

Shuningdek, Internetdan foydalanish huquqining asosiy tarkibiy qismlari tahlil qilinadi. Internetga erkin kirish, axborot olish va tarqatish, shaxsiy ma'lumotlarning himoyasi hamda raqamli inklyuziya ushbu huquqning muhim jihatlari sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, xalqaro va milliy qonunchilik doirasida Internet foydalanish huquqining asoslari o'rganilib, mavjud normativ-huquqiy hujjatlar tahlil qilinadi. Internetdan foydalanish huquqining jahon miqyosida e'tirof etilishi va raqamli tengsizlikni kamaytirish yo'nalishlari muhokama qilinadi.

Kalit so'zlar: internetdan foydalanish huquqi, internetdan foydalanish huquqining tarkibiy qismi, texnik omil, notexnik omil, obyektiv omil, subyektiv omil, internetga kirish, shaxsiy ma'lumotlarning himoyasi.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I7Y2025N30>

Zamonaviy dunyoda internet nafaqat axborot olish vositasi, balki inson huquqlari va erkinliklarining muhim tarkibiy qismiga aylangan. Internetdan foydalanish huquqi – bu har bir insonning axborotga erkin kirish, uni olish va tarqatish imkoniyatini ta'minlaydigan asosiy huquqlardan biridir. Ushbu huquq demokratiya, iqtisodiy rivojlanish va ijtimoiy farovonlikning ajralmas qismi hisoblanadi. Ammo internetdan foydalanish erkinligi turli davlatlarda turlicha ta'minlanadi. Ayrim hududlarda texnologik infratuzilmaning rivojlanmagani yoki huquqiy cheklovlar mavjudligi sababli internetga to'liq kirish imkoniyati cheklangan. Shu bois, internet huquqiy maydonining tarkibiy qismlarini o'rganish, mavjud huquqiy asoslarni tahlil qilish va raqamli tengsizlikni bartaraf etish yo'llarini izlash muhim masala hisoblanadi.

Bevosita Internetdan foydalanish huquqining tarkibiy qismlarini asoslashga o'tamiz.

Texnik omil quyidagilarni oldindan belgilab beradi:

1. Foydalanuvchining Internetda ishlash imkonini beradigan vositalarga egalik qilish huquqi.

Internetdan foydalanishning eng muhim sharti foydalanuvchida ushbu tarmoq bilan o'zaro aloqa qila oladigan hamda uning shaxsiy ehtiyojlari va imkoniyatiga mos keladigan qurilmaning mavjudligidir (agar bunday xususiyatlar mavjud bo'lsa). Internet tarmog'ida ishlash uchun zarur bo'lgan uskunalarga egalik qilish masalasi davlat tomonidan maxsus tartibga solinmaydi. Biroq, Internetdan foydalanish huquqi cheklangan vaziyatlar (biz ularni keyinroq ko'rib chiqamiz), axborot xavfsizligi va "raqamli suverenitet"ni ta'minlash masalalari tartibga solinishi lozim.

Bu holatda davlatning uskuna va dasturiy ta'minotni tanlashga aralashmasligi salbiy majburiyat hisoblanadi. Axborot xavfsizligi bilan bog'liq holatlar bundan mustasno. Ya'ni, maxfiy ma'lumot to'plash va uni chet elga uzatish funksiyasi mavjud qurilmalarda juda muhim ahamiyatga ega ma'lumotlar qayta ishlanayotgan hollarda davlatning salbiy majburiyatlari mavjud.

Davlatning bu boradagi ijobiy majburiyati kompyuter uskunalarini mustaqil ravishda sotib olishda qiyinchiliklarga duch kelayotgan shaxslar yoki tashkilotlarga ularni taqdim etish, aholi uchun uskunar narxini pasaytirishga ko'maklashish, shuningdek, sog'lig'ida nuqsoni bo'lgan shaxslarga uskunalaridan foydalanish imkoniyatini ta'minlashdan iborat. Ushbu majburiyat ayni paytda shaxsning huquqlarini amalga oshirishi uchun zarur bo'lgan foydalanish darajasi va sifatini ta'minlash kafolati hamdir.

Global axborot jamiyatining Okinava xartiyasida (10-bandida) ushbu majburiyat maktablar, sinflar va kutubxonalarni kompyuter jihozlari bilan ta'minlash doirasida batafsil yoritib berilgan [1]. Bunday ijobiy majburiyat Axborot jamiyati masalalari bo'yicha yuqori darajadagi uchrashuv Jeneva bosqichining Harakatlar rejasi 9-bandining f) kichik bandida ham o'z aksini topgan. Bu yerda davlatning "barcha insonlar, jumladan keksalar, imkoniyati cheklangan shaxslar, bolalar, ayniqsa ijtimoiy og'ir ahvoldagi bolalar, shuningdek, boshqa zaif va noqulay ahvolda bo'lgan aholi guruhlari uchun qulay va narxi jihatidan maqbul bo'lgan AKT asosidagi uskunar va xizmatlarni ishlab chiqish hamda ishlab chiqarishni rag'batlantirish" majburiyati ko'rsatib o'tilgan [2].

2. Foydalanuvchining qurilmasiga Internetda IP-manzil taqdim etish uchun texnik imkoniyatlarga ega bo'lgan va foydalanuvchi qurilmasidan kelgan so'rovlarga muvofiq axborotni qabul qilish hamda uzatishni amalga oshiruvchi provayder — aloqa operatori infratuzilmasidan foydalanish huquqi.

Internet infratuzilmasiga oid salbiy majburiyat Internetning kundalik texnik va operatsion masalalariga aralashmaslikdan iborat. Mazkur majburiyat Yevropa Kengashi Vazirlar Qo'mitasining a'zo davlatlarga "Internetning universalligi, yaxlitligi va ochiqqligini himoya qilish hamda rag'batlantirish bo'yicha tavsiyanomasi"ning 1.3-bandida o'z aksini topgan [3]. Bu yerda davlatlar va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikda Internet infratuzilmasiga bo'ladigan transchegaraviy uzilishlar va aralashuvlarning oldini olish, bunday hodisalar keltirib chiqaradigan salbiy oqibatlarni kamaytirishga qaratilgan ijobiy majburiyat

ko'rsatiladi. Mazkur majburiyat Internetning barqaror ishlashini, shu bilan birga, shaxsning undan o'z xohishiga ko'ra erkin foydalanish imkoniyatini kafolatlaydi.

Ko'plab xalqaro hujjatlarda davlatning kirish infratuzilmasini rivojlantirishga ko'maklashish bo'yicha ijobiy majburiyati eslatib o'tiladi. Jumladan, bu haqda "Axborot jamiyati uchun Tunis dasturi"ning 23-bandidagi c) kichik bandida qayd etilgan [4].

3. Global kompyuter tarmog'ida manzil belgilash huquqi.

Biror kompyuter tarmog'ining tarkibiy qismi bo'lish, ma'lumotlarni qabul qilish va uzatish imkoniyatiga ega bo'lish uchun ushbu tarmoqda identifikatsiyadan o'tish zarur.

Davlatning Internetdan foydalanish huquqini amalga oshirishga aralashmaslik singari majburiyatlarida Internetdan foydalanishni boshqa kompyuter tarmog'iga kirish bilan almashtirib qo'ymaslik borasidagi salbiy majburiyati ham mavjud. Yuqorida tahlil qilganimizdek, inson huquqlarini ro'yobga chiqarish uchun shunga o'xshash imkoniyatlarni taqdim eta oladigan Internet tarmog'ining muqobili yo'q. Bu majburiyat Internetdan foydalanish huquqi aynan shu tarmoqda (Internetda) amalga oshirilishining kafolati bo'lib xizmat qiladi, boshqa funksional jihatdan o'xshash kompyuter tarmog'ida emas. Internetdan foydalanmoqchi bo'lgan shaxs, odatda, ulanish jarayonining barcha bosqichlari haqida o'ylab o'tirmaydi, uning asosiy maqsadi Internet tarmog'iga ulanishdir. Buning uchun manzillash Internetda amalga oshirilishi kerak, uni o'rnini bosuvchi boshqa tarmoqda emas [5]. Albatta, muqobil tarmoqni yaratish davlat ehtiyojlari uchun o'zini oqlashi mumkin, biroq bu oddiy fuqarolarning Internetdan to'liq foydalanish imkoniyatiga ta'sir ko'rsatmasligi lozim.

Global kompyuter tarmog'ida manzil belgilash huquqiga nisbatan davlatlar uchun o'ziga xos ijobiy majburiyatlar bo'lishi mumkin emas. Chunki Internetdagi manzillash jarayoni faqat ushbu tarmoqning asosini tashkil etuvchi texnologiyalar bilan belgilanadi va qo'shimcha tashqi aralashuvlarsiz kechadi. Xalqaro darajada IP-manzillardan foydalanish masalalari bilan ICANN va IANA tashkilotlari shug'ullanadi.

4. Axborotni qabul qilish va uzatishda noqonuniy cheklovlarni bartaraf etishni talab qilish hamda cheklash faktlari va asoslari haqida xabardor bo'lish huquqi.

Internet bilan ma'lumot almashish imkoniyatining texnik sharti dasturiy ta'minot va/yoki qurilmalar darajasida to'siqlar yo'qligidir. Bunday salbiy ta'sirlar turli xil bo'lishi mumkin va ular Internet tarmog'iga yoki alohida resurslarga kirishga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bunday cheklovlarning ko'plab ehtimoliy sabablari davlatning bir qator ijobiy va salbiy majburiyatlari ko'rinishidagi kafolatlar zarurligini taqozo etadi. Bu kafolatlar noqonuniy cheklovlarning paydo bo'lish ehtimolini kamaytirishga, shuningdek, agar bunday cheklovlar vujudga kelsa, ularga qarshi huquqiy choralar yaratishga qaratilgan. Bu sohada davlatning salbiy va ijobiy majburiyatlari mavjudligini ilgari tilga olingan Yevropa Kengashi Vazirlar Qo'mitasining a'zo davlatlarga yo'naltirilgan "Internet filtrlari bilan bog'liq fikr va ma'lumot erkinligiga hurmatni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi CM/Rec (2008) 6-sonli tavsiyasi tasdiqlaydi. Ushbu tavsiya u yoki bu blokirovkani amalga oshirishda davlatlar rioya qilishi lozim bo'lgan mezonlarni ko'rsatib beradi (III bo'lim) [6].

Salbiy majburiyatlar deganda quyidagilar nazarda tutiladi:

- inson huquqlari bo'yicha Yevropa sudi talqiniga muvofiq, "Inson huquqlari va asosiy erkinliklarini himoya qilish to'g'risidagi konvensiya"ning 10-moddasi 2-bandida ko'rsatilgan asoslardan tashqari, davlat organlari tomonidan nazorat

qilinadigan elektron aloqa tarmoqlarida Internet-kontentni filtrlashdan o'zini tiyish;

- har qanday haqoratli yoki zarar yetkazuvchi kontentni universal va umumiy tarzda bloklashdan qochish va faqat alohida foydalanuvchilar (himoya qilish uchun filtr faollashtirilgan guruhga mansub bo'lgan foydalanuvchilar) uchun bloklash tizimini joriy etish (masalan ilmiy tadqiqotlar o'tkazish maqsadida, bunday kontentga kirish zaruriyati bo'lgan foydalanuvchilar uchun noqonuniy kontentni universal va umumiy tarzda bloklash noo'rin).

Ijoiy majburiyatlar sifatida quyidagilar ko'zda tutiladi:

- butun davlat miqyosida qabul qilinadigan bloklash yoki filtrlash bo'yicha umumiy chora-tadbirlar faqatgina "Inson huquqlari va asosiy erkinliklarini himoya qilish to'g'risidagi konvensiya"ning 10-moddasi 2-bandida belgilangan shartlar bajarilgan taqdirdagina davlat tomonidan joriy etilishini kafolatlash;
- fuqarolarning qonuniy kontentdan foydalanishini cheklash uchun filtrlardan qasddan noto'g'ri foydalanishning oldini olish bo'yicha milliy qonunchilik doirasida qoidalarni qabul qilish (bunda cheklash zarur va maqsadga muvofiq bo'lishi lozim);
- demokratik jamiyatda zarur bo'lgan cheklovlarini vazifasiga mutanosibligini baholash tizimini (natijalar olish va asossiz kontent bloklashning oldini olish maqsadida, barcha filtrlar joriy etilishidan oldin va joriy etish jarayonida) joriy etish, ya'ni filtrlarning ta'siri belgilangan maqsadga mos kelishini kafolatlash;
- foydalanuvchilar va/yoki kontent mualliflari manbani asossiz ravishda bloklab qo'yilgani haqida da'vo qilgan hollarda, filtrlar amal qilishini to'xtatishni ta'minlagan holda, samarali va qulay shikoyat qilish hamda tovon olish choralari taqdim etish;
- filtrlardan foydalanish va qo'llashda shaxsiy hayot daxlsizligi va yozishmalar sirini saqlash huquqiga rioya qilinishini, shuningdek, filtrlar orqali kiritilgan, qayd etilgan va qayta ishlangan shaxsiy ma'lumotlardan faqat qonuniy va tijoratga oid bo'lmagan maqsadlarda foydalanilishini ta'minlash.

5. Shaxsiy ma'lumotlarni avtomatlashtirilgan tarzda qayta ishlashdan himoyalash huquqi.

Axborot texnologiyalari rivojlanishining hozirgi bosqichida shaxsiy ma'lumotlarning katta hajmini avtomatlashtirilgan tarzda qayta ishlanmoqda. Bu holat jamiyatning iqtisodiy va ma'naviy rivojlanishiga jiddiy tahdid soladi. Har bir inson haqida katta hajmdagi ma'lumotga ega bo'lish va uni nazorat qilmasdan qayta ishlash imkoniyati Internetdan foydalanish kafolatlarini jiddiy buzilishi hisoblanadi.

Avtomatlashtirilgan kompyuter tahlili shaxs qaysi do'konlarga borishi, qanday mahsulotlarni xarid qilishi, Internet-qidiruv tizimlarida qanday so'rovlarni kiritishi, qaysi teledasturlarni tomosha qilishi va boshqa ma'lumotlarga ko'ra aniqlanadi.

So'nggi yillarda ommaviy axborot vositalarida turli davlatlarning maxfiy xizmatlari [7] hamda transmilliy korporatsiyalar tomonidan shaxsiy ma'lumotlarni noqonuniy to'plash va qayta ishlash (ommaviy kuzatuv) haqida bir necha bor xabarlar e'lon qilindi. Bu xabarlar nafaqat maxfiy xizmatlar, balki yirik kompaniyalar ham fuqarolarning shaxsiy ma'lumotlarini ruxsatsiz to'plashi va foydalanishi mumkinligini ko'rsatdi [8].

Internet keng tarqalgan davrda shaxs haqidagi ma'lumotlarga avtomatlashtirilgan tarzda ishlov berish ko'lamini jadal sur'atlar bilan kengayib bormoqda. Zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar insonning hayotidagi ko'plab muhim jihatlarni, jumladan, siyosiy va diniy qarashlar, chekish va spirtli ichimliklar iste'moliga munosabat, hatto hayotda eng muhim deb bilgan narsalari haqidagi ma'lumotlarni oshkor etishni taklif etmoqda. Ba'zi hollarda bunday ma'lumotlarni ochiq qo'yish foydalanuvchining o'zi uchun foydali bo'lishi mumkin (masalan, u bilan umumiy qiziqishlarga ega bo'lgan odamlarni izlash maqsadida). Biroq, foydalanuvchiga o'zi taqdim etgan ma'lumotlarning boshqa maqsadlarda ishlatilmasligi yoki o'z xohishiga ko'ra yo'q qilinishi haqida hech qanday kafolat berilmaydi.

6. Sifatli tarmoq ulanishiga ega bo'lish huquqi.

Ulanish sifati muhim texnik omil hisoblanadi. Bugungi kunda dolzarb va foydalanuvchilar orasida eng ko'p talab qilinadigan Internet ulanish tezligiga nisbatan ma'lum talablar mavjud. Bu talablar har doim ham rasmiy belgilanmagan bo'lsa-da, lekin bor. Texnologik moslashuvchanlik turli xil usullar bilan ulanishga imkon yaratadi va ularning har biri turlicha sifatdagi aloqani ta'minlaydi. Texnik jihatdan hozirning o'zida Yer sharining aksariyat qismida sun'iy yo'ldosh orqali ulanish imkoniyati mavjud, biroq bunday xizmatlarning narxi ancha yuqori hisoblanadi.

Davlatning Internet tezligi va barqarorligini ta'minlash bo'yicha salbiy majburiyatlariga oid aniq ko'rsatmalar me'yoriy hujjatlarda mavjud emas. Me'yoriy hujjatlarda ko'proq axborotga kirishni cheklashga qaratilgan. Davlatning inson huquqlarini ro'yobga chiqarish uchun maqbul sifatdagi Internetdan foydalanishni ta'minlash majburiyati bir qator xalqaro hujjatlardan kelib chiqadi. Xususan, Internetning barqarorligini ta'minlash majburiyati "Tunis axborot jamiyati dasturi"ning 31 va 57-bandlarida qayd etilgan. Ulanish tezligiga kelsak, tegishli majburiyatlar milliy davlat darajada ham mavjud. Masalan, ilgari ta'kidlaganimizdek, Finlyandiyada ulanish tezligi xususiyatlariga nisbatan talablar belgilangan [9]. Bunday parametrning muhimligini "Aloqa to'g'risida"gi qonunning 57-moddasi 2-qismidagi qoidalarni tizimli tahlil qilish orqali tushunish mumkin. Unda kirish nuqtasi optik tolali aloqa liniyasi yordamida ulanishi va foydalanuvchi qurilmasiga ma'lumotlarni sekundiga kamida 10 megabit tezlikda uzatish imkoniyatini ta'minlashi zarurligi ko'rsatilgan. "Kirish nuqtasi" tushunchasi 2-moddaning 28.4-kichik bandida quyidagicha ochib berilgan: cheklanmagan doiradagi shaxslarga ma'lumotlarni uzatish bo'yicha aloqa xizmatlaridan foydalanish va abonentning foydalanuvchi uskunasi orqali Internet axborot-telekommunikatsiya tarmog'iga kirish imkoniyatini taqdim etishga mo'ljallangan jamoaviy foydalanish vositasi.

Xulosalar:

1. Internetdan foydalanish ikki turdagi omillar — texnik va notexnik omillar bilan belgilanadi.

Texnik omillarga quyidagilar kiradi:

- *foydalanuvchining Internetda ishlash imkonini beruvchi kompyuter tarmog'i uskunalariga ega bo'lishi;*
- *foydalanuvchi qurilmasiga Internetda IP-manzil taqdim etish uchun texnik imkoniyatlarga ega bo'lgan hamda foydalanuvchi qurilmasidan kelgan so'rovlarga muvofiq ma'lumotni qabul qilish va uzatishni amalga oshiradigan provayder — aloqa operatori infratuzilmasining mavjudligi;*
- *qurilmaga global kompyuter tarmog'ida IP-manzilni muvaffaqiyatli taqdim etish;*

- *axborotni qabul qilish va uzatishni ongli ravishda to'sib qo'yadigan qurilma va dasturiy ta'minot tomonidan axborot qabul qilish va uzatish uchun cheklovlarining yo'qligi;*
- *tarmoq bilan yetarli darajada sifatli aloqaning mavjudligi.*

Texnik bo'lmagan omil murakkab hisoblanadi va quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- *subyektiv omil, ya'ni Internet tarmog'ining potensial imkoniyatlarini ro'yobga chiqarish imkonini beradigan shaxsning bilim va qobiliyatlari yig'indisi;*
- *davlatning Internetdan foydalanish, uning potensial imkoniyatlari va shaxs tomonidan bu imkoniyatlarni amalga oshirishni ta'minlash borasidagi siyosatida mujassamlashgan obyektiv omil.*

2. Internetdan foydalanish huquqining tarkibiy qismlari (texnik va notexnik omil bilan bog'liq):

- *Foydalanuvchining Internetda ishlash imkonini beradigan vositalarga egalik qilish huquqi.*
- *Foydalanuvchining qurilmasiga Internetda IP-manzil taqdim etish uchun texnik imkoniyatlarga ega bo'lgan va foydalanuvchi qurilmasidan kelgan so'rovlarga muvofiq axborotni qabul qilish hamda uzatishni amalga oshiruvchi provayder — aloqa operatori infratuzilmasidan foydalanish huquqi.*
- *Global kompyuter tarmog'ida manzil belgilash huquqi.*
- *Axborotni qabul qilish va uzatishda noqonuniy cheklovlarni bartaraf etishni talab qilish hamda cheklash faktlari va asoslari haqida xabardor bo'lish huquqi.*
- *Shaxsiy ma'lumotlarni avtomatlashtirilgan tarzda qayta ishlashdan himoyalanih huquqi.*
- *Sifatli tarmoq ulanishiga ega bo'lish huquqi.*
- *Subyektiv omil.*
- *Obyektiv omil.*

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Окинавская хартия Глобального информационного общества. URL: <http://kremlin.ru/supplement/3170>;
2. План действий от 12 декабря 2003 г. WSIS-03/GENEVA/DOC/5-R // URL: http://www.un.org/ru/events/pastevents/pdf/plan_wsis.pdf;
3. Recommendation CM/Rec(2011)8 of the Committee of Ministers to member states on the protection and promotion of the universality, integrity and openness of the Internet // URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cc2f8;
4. Тунисская Программа действий от 15 ноября 2005 г. WSIS-05/TUNIS/DOC/6(Rev.1)-R // URL: http://www.un.org/ru/events/pastevents/pdf/agenda_wsis.pdf;
5. Минкомсвязь будет настаивать на создании государственного Интранета // URL: <https://rg.ru/2017/02/14/minkomsviaz-budet-nastaivat-na-sozdanii-gosudarstvennogo-intraneta.html>;
6. Рекомендация CM/Rec (2008) 6 «О мерах по развитию уважения к свободе выражения мнения и информации в связи с Интернет-фильтрами» // URL: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d3c4a;

7. Greenwald, Glenn. Edward Snowden: the whistleblower behind the NSA surveillance revelations, The Guardian (June 9, 2013). URL : <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/09/edward-snowden-nsa-whistleblower-surveillance>;
8. Josh Lowensohn. Apple sued over location tracking in iOS/ - April 25, 2011. URL : http://news.cnet.com/8301-27076_3-20057245-248.html;
9. Decree of the Ministry of Transport and Communications on the minimum rate of a functional Internet access as a universal service (732/2009) // URL: <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090732.pdf>

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 4 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).